

Lausunto Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari, B-rappu, 2. krs, 33200 TAMPERE

pirkanmaa@yrittajat.fi

p. (03) 251 6500

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+ luonnos

Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma 2040+ tarkastelee kaupunkiseutua toiminnallisena kokonaisuutena. Kuntien yhteiset rakennesuunnitelmat ovat vuodesta 2010 vahvistaneet seudun elinvoimaa osoittamalla seudullisesti merkittävät ratkaisut ja yhteistyön tarpeet. Rakennesuunnitelmat ovat pohjautuneet seutustrategioihin ja linjanneet yhdyskuntarakennetta eheyttämisen, keskustojen kehittämisen, joukkoliikenteen, asuntotuotannon ja väestönkasvun osalta.

Rakennesuunnitelman 2040 + tavoitteet kytkeytyvät kolmeen kestävyteen – ekologinen, sosiaalinen ja taloudelliseen kestävyteen. Kaupungit ja kunnat ovat avaintoimijoita kestäväsiirtymän toteuttamisessa paikallisratkaisuin. Kahdeksan tarkempaa tavoitetta nojaavat edellisen rakennesuunnitelman tavoitteisiin.

Kaupunkiseudun rakennesuunnitelmalla on useita tehtäviä. Se on kuntien yhteinen viesti asukkaille, yrityksille, sijoittajille ja valtiolle siitä, millaista kaupunkiseutua haluamme rakentaa. Asiantuntijavalmistelun ja poliittisen ohjauksen lisäksi seudun asukkaat ovat osallistuneet päivitykseen. Myös elinkeinoelämän asiantuntijuutta on hyödynnetty valmistelussa. Kuntien valtuustojen hyväksyttyä rakennesuunnitelman 2040+ käynnistyy valtion ja kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2024–2027 valmistelu

Tampereen kaupunkiseudun seutuhallitus hyväksyi 31.5.2023 Rakennesuunnitelman 2040+luonnoksen lähetettäväksi lausunnoille kaupunkiseudun kuntiin ja sidosryhmille. Lausunnoissa Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä pyytää kiinnittämään huomioita seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten kokonaisuus tukee kaupunkiseudun kilpailukykyä ja elinvoimaa?
2. Miten kokonaisuus tukee kolmea kestävyttä, taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys?
3. Miten päivityksen painopisteet - vehreys, asuinalueiden eriytymisen ehkäisy, kestävä liikkuminen ja elinkeinojen kehittyminen – vaikuttavat seudun tulevaisuuteen?
4. Miten Rakennesuunnitelman 2040+ toimeenpanoa tulisi priorisoida?
5. Miten Rakennesuunnitelma 2040+ huomioidaan kuntanne/organisaationne toiminnassa/suunnittelussa?
6. Mitä muita huomioita haluatte nostaa esiin Rakennesuunnitelmasta 2040+?

Miten kokonaisuus tukee kaupunkiseudun kilpailukykyä ja elinvoimaa sekä kolmea kestävyystavoitetta?

Kaupunkiseudun kilpailukyky ja elinvoima ovat olennaisia tekijöitä alueen houkuttelevuuden ja kehityksen kannalta. Rakennesuunnitelmassa esitetyt kahdeksan tavoitetta ovat ajan hermoilla ja vaikuttavat toteutuessaan positiivisesti alueen kokonaiskehitykseen. Eheytetty yhdyskuntarakenne sekä keskustojen ja keskusten kehittyminen, asuinympäristön kehittäminen sekä suunnitellut palvelut ja palveluverkot tekevät alueesta houkuttelevan niin asukkaille kuin myös yritystoiminnalle.

Kestävään liikkumiseen panostaminen vähentää ruuhkia, mutta vaikuttaa myös alueiden viihtyvyyteen ja houkuttelevuuteen, joskin kehitystyössä on huomioitava alueiden kokonaissaavutettavuus. Samoja vaikutuksia odotetaan myös seudullisen sini-viherverkoston kehittämiseltä. Keskustojen kytkeminen toisiinsa joukkoliikenteellä helpottaa liikkumista ja tuo lisämahdollisuuksia alueiden elinkeinotoimijoille.

Elinkeinoelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta korkeakoulujen roolin tunnistaminen, elinkeinoalueiden kehittäminen sekä tonttitarpeiden huomioiminen ovat keskeisiä toimenpiteitä. Myös logistiset ratkaisut ja saavutettavuus nousevat merkittäviksi tekijöiksi, jotka on myös suunnitelmassa huomioitu. Näiden lisäksi on huomioitava, että kaikki alueen elinvoiman kannalta keskeiset elinkeinotoimijat eivät sijoitu korkean palvelutason alueille ja myös näiden toimijoiden kannalta keskeiset liikenneyhteydet on turvattava.

Liikkumisen lisäksi vastuullisuusnäkökulma on suunnitelmassa huomioitu myös energian osalta. Tulevaisuuden energiavaatimusten huomioiminen voi tehdä alueesta houkuttelevan investointikohteen. Energiatarpeen täydentäminen paikallisesti tuotetulla energialla parantaa huoltovarmuutta ja vaikuttaa myönteisesti aluetalouteen.

Kokonaisuudessaan rakennesuunnitelman tavoitteiden toteutuminen edistää asukkaita, yrityksiä, osaajia ja investointeja houkuttelevan ympäristön luomista. Tavoitteiden edistäminen edellyttää kuitenkin koko seutukunnan tiivistä yhteistyötä.

Kaupunkisuunnitelman kokonaisuus tukee hyvin kaikkia kolmea kestävyysnäkökulmaa - taloudellista, ekologista ja sosiaalista. Kestävyysnäkökulmat huomioivat kattavasti myös yritysten tarpeet ja mahdollisuudet.

Miten päivityksen painopisteet - vehreys, asuinalueiden eriytymisen ehkäisy, kestävä liikkuminen ja elinkeinon kehittyminen – vaikuttavat seudun tulevaisuuteen?

Vehreys ja asuinalueiden eriytymisen ehkäisy lisäävät alueiden viihtyvyyttä ja houkuttelevuutta, samoin kestävä liikkuminen edistäminen. Kestävä liikkuminen voi pitkällä aikavälillä vähentää myös päästöjä sekä sujuvoittaa liikennettä.

Elinkeinojen ja toimivien yhteyksien kehittämiseen tähtäävillä toimenpiteillä on merkittävä vaikutus kaupunkiseudun kilpailukykyyn ja elinvoimaan. Uusien yritysten houkuttelu ja nykyisten yritysten kasvun tukeminen voivat lisätä alueen bruttokansantuotetta ja luoda uusia työpaikkoja eri aloilla. Elinkeinoalueiden kehittämistä on hyvä edistää jatkossa seudullisesti kuntarajat ylittävänä kokonaisuuksina.

Elinkeinojen kehittämiseen liittyvät tavoitteet voivat lisätä alueen kilpailukykyä sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Esimerkiksi teknologian ja innovaatioiden edistäminen voi tehdä seudusta houkuttelevan paikan investoinneille ja yritystoiminnalle. On hyvä huomioida myös Pirkanmaalla toimiva turvallisuusklusteri, joka tarjoaa mahdollisuuksia puolustus- ja turvallisuusalan liiketoiminnan kasvuun, TKIO-toimintaan ja kansainvälistymiseen.

Menestyvät yritykset, innovatiivinen ilmapiiri ja elinvoimainen elinkeinorakenne voivat parantaa kaupunkiseudun mainetta ja vetovoimaa. Tämä puolestaan voi houkuttaa uusia yrityksiä, investointeja ja osaajia alueelle. Elinkeinojen kehittäminen voi vaikuttaa myös ympäristöön. Suunnitelmassa mainitut energiamurros ja kestävä liikkuminen voivat vähentää alueen hiilijalanjälkeä ja edistää ympäristöystävällisempää toimintaa.

Miten Rakennesuunnitelman 2040+ toimeenpanoa tulisi priorisoida?

On tärkeää huomioida, että elinkeinoelämän toimijoista muodostuu hyvin heterogeeninen kokonaisuus ja merkittävä osa alueen yrityksistä on pk-yrityksiä, jotka toimivat keskeisinä työllistäjinä. Myös mikroyritysten määrä kasvaa jatkuvasti ja pienemmän kokoluokan yritysten tarpeiden huomioiminen on tulevaisuudessa entistä tärkeämpää. Perinteisten teollisuusyritysten lisäksi alueella toimii lukuisia muiden alojen yrityksiä. Keskusta-alueiden toimisto- ja toimitilarakentaminen sekä keskusta-alueiden ulkopuolisten yritysalueiden tontti- ja toimitilatarjonnan varmistaminen vastaavat myös pk-yritysten tarpeisiin.

Kehittyvien elinkeinoalueiden on oltava helposti saavutettavia. Saavutettavuudessa painottuvat logistiset ratkaisut, mutta myös kestävät kulkumuodot. Tärkeimpiä väyliä ovat valtatie 3, 9 sekä 12, joiden kunnossapito ja kehittäminen on alueen elinvoiman kannalta keskeistä. Myös yhteyksien kehittäminen Tampere-Pirkkalan lentoasemalle tukee sekä henkilöliikennettä että logistiikkaa. Samaan aikaan kestävien kulkumuotojen ja matkaketjujen kattavuuden turvaaminen ja kehittäminen on tärkeää. Toimivilla matkaketjuilla varmistetaan ihmisten ja tavaroiden toimivat kulkuyhteydet mahdollisesti eri kulkuneuvoja käyttäen. Tulevaisuudessa bussiliikenteen ja raitiotien rinnalla myös lähijunan mahdollisuudet nousevat keskeisiksi.

Lopuksi on vielä hyvä huomioida, että rakennesuunnitelman 2040+ tavoitteiden on oltava linjassa vaihemaakuntakaavan, maakuntakaavan, Business Tampereen selvitysten sekä muiden keskeisten alueen toimijoiden toimintaa ohjaavien dokumenttien kanssa.